

Angst voor vaccinatie nu betekent later veel doden

Baarmoederhalskanker, potentieel dodelijk, is te voorkomen door vaccinatie. Uit onterechte angst wordt nu echter meer dan de helft van de meisjes niet ingeënt, zeggen **Roland Pierik** en **Marcel Verweij**.

Bij de invoering van de HPV-vaccinatie in 2009 twijfelden veel ouders. Het thema lag gevoelig. Het ging om meisjes van 13 jaar, terwijl HPV een seksueel overdraagbare aandoening is. En het ging om een nieuw vaccin, dat uitgebreid onderzocht was, maar toch door velen als te experimenteel werd gezien. Al snel gingen wilde verhalen rond over bijwerkingen.

Het primaire doel van deze vaccinatie is het voorkomen van baarmoederhalskanker die in alle gevallen veroorzaakt wordt door een besmetting met het HPV-virus. Meestal verdwijnt zo'n besmetting vanzelf, maar aanhoudende besmettingen kunnen op termijn leiden tot baarmoederhalskanker. Meisjes die worden gevaccineerd voordat ze seksueel actief worden, zijn beschermd tegen besmetting.

Nu, tien jaar later, zijn wereldwijd 250 miljoen mensen tegen HPV gevaccineerd. De beschikbare studies zijn onverdeeld positief. De meest voorzichtige voorspellingen verwachten dat het vaccin 70 procent van de baarmoederhalskankergevallen zal voorkomen. De alarmverhalen over bijwerkingen blijken ongegrond; deze zijn uitgebreid

onderzocht en keer op keer bleken ze niet aan de HPV-vaccinatie gerelateerd te zijn. Zo komt chronische vermoeidheid in deze leeftijdsgroep regelmatig voor, maar evenveel bij gevaccineerde meisjes als bij niet-gevacineerde meisjes. De enige bekende bijwerkingen zijn tijdelijk en mild: irritatie rond de prikplaats, spierpijn, vermoeidheid en hoofdpijn.

De beschikbare studies naar deze vaccinaties zijn onverdeeld positief

Anno 2018 is de situatie paradoxaal. De medische wereld is overtuigd van de veiligheid en effectiviteit van het vaccin, maar dit inzicht wil maar niet naar de hele samenleving doorsijpelen. Uit het jaarverslag van het Rijksvaccinatieprogramma blijkt dat in 2017 slechts 45,5 procent van de meisjes van 13 is gevaccineerd. In 2016 was dat 53,4 procent, in 2015 nog 61 procent. Het lijkt

erop dat men de beslissing uit de weg gaat vanwege angst voor bijwerkingen.

Daardoor groeit nu een generatie jonge vrouwen op van wie een deel over 20-30 jaar baarmoederhalskanker zal krijgen.

Wereldwijd sterven jaarlijks zo'n 250.000 vrouwen aan deze ziekte; in Nederland zo'n 200. Als 55 procent zich niet laat vaccineren, leidt dat tot meer dan 70 sterfgevallen per jaar – en dat is een voorzichtigte schatting.

Het feit dat de vaccinatiegraad blijft dalen, maakt duidelijk dat de vooroordelen hardnekkig zijn. Hier ligt een belangrijke taak voor de overheid. De voorlichting kan en moet beter, met meer nadruk op het feit dat op jonge leeftijd een belangrijke keuze gemaakt moet worden die in een weliswaar verre toekomst veel leed kan voorkomen. Voer de dialoog met twijfelende ouders en meisjes intensiever, en breng de uitnodiging tot vaccinatie minder vrijblijvend.

Roland Pierik is universitair hoofddocent rechtsfilosofie aan de UvA, Marcel Verweij is hoogleraar filosofie aan de Wageningen Universiteit. Ze doen onderzoek naar ethische vragen rond vaccinatie.